

Републиканска олимпиада по Български език и литература
Схема на оценяването на теста за 11. клас

№ П /п	Тестови задачи	Предполагаеми отговори	Схема на оценяването
1.	Отговорете с ДА или НЕ, като заградите съответното кръгче. Според текста:	А. Не Г. Да Б. Не Д. Да В. Да	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки един правилен отговор.
2.	Тълкувайте с по едно изречение или контекстуален синоним какво е значението на следните изрази в текста.	А. помня добре, в детайли Б. множество поздравления, топли думи, подаръци от много хора, постъпки, демонстриращи признателност и уважение В. постоянна, трайна душевна необходимост, потребност Г. литература като занятие, занаят, професия Д. да остана безразличен, да не изпитвам емоции Е. дълбоко преживявах всички български победи и поражения, всички радости и горести на българския народ	L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всяко правилно тълкуване на израза. L/0/1/2/3/4/5/6 по 1 точка за всяко едно изречение/израз написано без грешки.
3.	Вместо точки запишете кога и в кой град е роден Иван Вазов, в коя година той празнува 70-годишния юбилей и колко години са минали от рождението му.	Иван Вазов е роден в град СОПОТ на 27 юни (9 юли) в 1850 година. 70-годишния си юбилей той празнува в 1920 година. В 2025 година се изпълняват 175 години от рождението на Иван Вазов.	L/0/1 L/0/1/2/3 L/0/1 L/0/1 по 1 точка за всеки верен отговор.
4.	Назовете едно събитие от средновековната или новата история на България, за което бихме могли да кажем с думите на Иван Вазов: „...България е облечена в черно, ... още зяят раните ѝ от жестоката ѝ велика борба, в която бе	<ul style="list-style-type: none"> • Поражение на цар Самуил при Клокотница 1014 години, пленена и ослепена 14000 войска на цар Самуил • Византийското робство 1018-1185 година 	L/0/1 1 точка за посочване на скръбно събитие от История на България. L/0/1 1 точка за вярно посочената дата.

	сломена.” Посочете и годината на това събитие.	<ul style="list-style-type: none"> Османско владичество 1393 (1396) – 1878 Кърваво потушаване на Априлското въстание 1876 Ньойският мирен договор 1919 <p>(варианти)</p>	
5.	Подберете и открийте в текста и запишете антоними към дадените думи.	<p>Ясни – мрачни Разлика – прилика Вътрешния – външния Съмнение – увереност, сигурност Разочарование - възторг</p> <p>(варианти)</p>	<p>L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всеки вярно открит антоним.</p>
6.	Открийте в текста и запишете примери на:	<p>3 Метафори:</p> <ul style="list-style-type: none"> книжовното поле слава, увенчала челото ѝ (на България) не можех да остана хладен неутолима душевна жажда аз трептях с душата на целия народ <p>3 Епитета:</p> <ul style="list-style-type: none"> най-ласкателни почести скъпият спомен отзивчиво общество тежко време вековна и гигантска борба <p>(варианти)</p>	<p>L/0/1/2/3 L/0/1/2/3</p> <p>по 1 точка за всеки верен пример на троп.</p>
7.	Озаглавете текста като употребите в заглавието метафора, и запишете заглавието.	<p>... аз трептях с душата на целия народ „Аз пях за България, защото я обичах” Половин век на книжовното поле</p> <p>(варианти)</p>	<p>L/0/1/2/3 1 точка, ако заглавието отразява темата на текста 1 точка, ако заглавието съдържа метафора. 1 точка за креативност, за творческа сполука.</p>
8.	Съставете и запишете 3 изречения, като употребите думата „ТЕЖЪК” в различни значения.	<p>ТЕЖЪК <i>прил.</i> тѣжка, тѣжко, мн. тѣжки, 1. Който има голямо тегло. <i>Тежък хладилник.</i> 2. Който изглежда с голямо тегло по външен вид; масивен, плътен. <i>Тежък плат. Тежки облаци. Тежка постройка.</i></p>	<p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко едно значение. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко добре формулирано и правилно построено изречение (при условие, че</p>

		<p>3. Който е лишен от изящество, от лекота, от плавност. <i>Тежка походка. Тежък стил.</i></p> <p>4. <i>Прен.</i> Който е неприятен за сетивата и храносмилането. <i>Тежък парфюм. Тежка храна.</i></p> <p>5. <i>Прен.</i> Който изисква големи усилия, притеснения, затруднения. <i>Тежка задача. Тежка работа.</i></p> <p>6. <i>Прен.</i> Който става с голямо напрежение; напрегнат, труден. <i>Тежък сън. Тежка раздяла. Тежки мисли.</i></p> <p>7. <i>Прен.</i> За болест, рана и под. — опасен, сериозен. <i>Тежко състояние.</i></p> <p>8. <i>Прен.</i> Много сериозен, значителен. <i>Тежко провинение.</i></p> <p>9. <i>Прен.</i> Безжалостен, жесток, суров. <i>Тежко наказание.</i></p> <p>10. <i>Прен.</i> Който е изпълнен с препятствия, трудности, нещастия. <i>Тежък живот.</i></p> <p>11. <i>Разг.</i> Който е с авторитет, чиято дума се слуша; важен, авторитетен. <i>Тежък стопанин.</i></p> <p>12. <i>Разг.</i> С когото трудно се общува. <i>Тежък човек. Тежък характер.</i></p> <p>13. <i>Разг.</i> Бавен, муден. <i>Тежък е на приказки. Тежък е на работа.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Имам тежка ръка.</i> — Строг съм, суров съм. • <i>Казвам си тежката дума.</i> — Решавам категорично и окончателно. • <i>Тежка артилерия.</i> 1. — Артилерия с големи оръдия. 2. Най-силните аргументи. • <i>Тежка атлетика.</i> — Съвкупност от спортни дисциплини, при които има вдигане, хвърляне, тласкане на тежести, напр. вдигане на тежести, тласкане на гюлле и др. • <i>Тежка дума.</i> — Обидна дума. • <i>Тежка промишленост.</i> — Дял от промишлеността, който произвежда средствата за производство. 	<p>представява отделно значение на думата)</p>
9.	<p>Коментирайте аргументирано с 2-5 изречения твърдението на Иван Вазов от юбилейната му реч: «...аз не можех да остана хладен, аз се радвах, аз плаках, аз</p>	<p>(варианти)</p>	<p>L/0/1 1 точка за четливо формулирана лична оценка и адекватен коментар.</p>

	трептях с душата на целия народ.»		<p>L/0/1 1 точка за аргументирано мнение.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан и логично структуриран микротекст.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре формулиран отговор.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако няма граматични, правописни и пунктуационни грешки.</p>
10.	<p>Характеризирайте с 5-7 изречения личността на писателя Иван Вазов, която се разкрива чрез речта му, представена в този фрагмент, като назовете и аргументирате 3 негови черти, които той акцентира в самопреценката си.</p>	<p>Родолюбец</p> <p>Мъдър, разсъдителен</p> <p>Способен на честна и справедлива самооценка: без излишна скромност, но и без преувеличаване на заслугите</p> <p>Не отделя своята съдба от съдбата на народа, радва се на постиженията на българския народ</p> <p>Живее с радости и болки на България,</p> <p>Търси опора за ободряване на българския народ</p> <p><i>(варианти)</i></p>	<p>L/0/2/3/4 4 точки за пълна и точна характеристика, назовават се и се аргументират не по-малко от 3 черти. 3 точки, ако назовават се не по-малко от 3 черти, но не се аргументират/или се назовават и се аргументират по-малко от 3 черти. 2 точки, ако не е анализ, а само преразказ по текста, то ест не се формулират характерните черти.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре изграден текст.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан текст.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако няма правописни грешки</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните</p>

			грешки не са повече от 1.
11.	Резюмирайте с 3-5 изречения информацията от текста за това, от какво се вдъхновява Вазовото творчество и кои теми на творчеството си той акцентира в юбилейната си реч?	<i>варианти</i>	L/0/1 1 точка за умението да се резюмира и обобщава информацията от текста. L/0/1 1 точка за добре свързан и логично изграден текст. L/0/1 1 точка за отсъствие на правописни и граматични грешки. L/0/1 1 точка за отсъствие на пунктуационни грешки.
12.	Запишете следните съществителни имена: син, напредък, идеал, съотечественик А. в множествено число Б. в съчетание с числителното 2 (като го запишеш с букви)	А. синове, напредъци, идеали, съотечественици, Б. двама синове, два напредъка, два идеала, двама съотечественици	L/0/1/2/3/4/ по 1 точка за всяка вярна посочена форма. L/0/1/2/3/4/по 1 точка за всяка вярна посочена форма.
13.	Запишете по един пример от изброените глаголни времена, ако те са употребени в текста:	Минало неопределено – съм бил, полезен Минало предварително - НЯМА Минало свършено – работих, пях, прославих, възпях, не извърших Минало несвършено – трябваше, беше, не можех, не мислех Бъдеще - НЯМА Бъдеще в миналото - НЯМА Сегашно – Изпълням се, Празнувам, имаме, виждам	L/0/1/2/3/4 по 1 точка за всяка правилно назована глаголна форма. L/0/1/2/3 по 1 точка , ако се показват отсъствията на съответните форми.
14.	Трансформирайте предложението <u>в косвена реч, преизказно наклонение, 3 лице ед.число,</u> като продължете след точките следното изречение:	Иван Вазов в юбилейната си реч казва, че дълго се питал, има ли право да празнува. Трябва ли да допуска да се вдига шум от ликование около неговото име в тия дни на народна тъга? Но един таен глас му шепнел, че този юбилей не е само негов, а е празник на българския духовен напредък, празник на народа.	L/0/1/2/3/4/5 по 1 точка за всяка вярно трансформирана форма на глагола. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяка вярно

	Иван Вазов в юбилейната си реч казва, че		трансформирана форма на местоимения. L/0/1 1 точка , ако няма граматични и правописни грешки.
15.	Препишете текста, като отстраните правописните, граматичните и пунктуационните грешки в него.	ПразникЪТ на св. Кирил и Методи приближава. Празникът на българските училища и на българскиЯ народ! Какви трепети този ден вЪзбужда в български души, каква чиста радост усещаме в този майски ден, наситен с миризмите на люлека и на здравецА! Има някаква великденска тържествеНост в тоя ден, светъл и благодатен. Защото и 24 май е един велик ден, Великден на духа и на въЗкресението на новите надежди ...	L/0/1/2/3/4/5/6/7/8 по 1 точка за всяка вярно поправена грешка. L/0/1 1 точка, ако няма допълнително направени грешки.
16.	Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите: Изпълням се с радост, като виждам грамадната разлика между онова, което имахме преди 25 години, и това, което имаме днес, като виждам постигнатия културен напредък при едно ново, порасло, отзивчиво общество, съзнало великото значение на духовните ценности за живота на един народ....	Сложно смесено пет	L/0/1 1 точка за верен отговор. L/0/1 1 точка за верен отговор.
17.	Назовете и запишете заглавия на 3 творби от Иван Вазов, като посочите какви теми от заявените в неговата юбилейна реч се разкриват в тези произведения.	<u>Историческа тема</u> «Една българка» «Епопея на забравените», «Немили-недраги» <u>България:</u> Де е България <u>Вяра и обич към своето</u>	L/0/1/2/3 по 1 точка за всяко подходящо заглавие. L/0/1/2/3 по 1 точка за всяка вярно назована тема.

		Българският език, Аз съм българче <i>(варианти)</i>	
18.	Свържете със стрелки съответствията: автор – герой.	Пейо Яворов - Градушка Иван Вазов – Опълченците на Шипка Алеко Константинов – Бай Ганьо Елин Пелин – Сиромашка радост Христо Ботев - Хаджи Димитър Димчо Дебелянов – Аз искам да те помня все така Петко Славейков – Изворът на Белоногата Пенчо Славейков – Ралица	L/0/1/2/3/4/5/6/7/8 по 1 точка за всяко едно съответствие.
19.	Попълнете изреченията, като запишете вместо точки съответните имена и дати, названия на градовете и на националните български празници	<p>1. Учениците на Кирил и Методий – Климент, Наум и Ангеларий - пристигат в България в 885 година. Те са посрещнати от самия цар Борис;</p> <p>2. България почти 2 века е под византийското робство. В 1185 година благодарение на Асеновците Асен, Петър, Иван и Калоян започва своята история Второто българско царство.</p> <p>3. „История славянобългарска“, написана от Паисий Хилендарски в 1762 година бележи началото на епохата на Българското възраждане, стреснала българите от сън дълбок и породила идеята за националното Освобождение. Народните будители (<i>назови 3 имена</i>) Петко Славейков, Георги Раковски, Христо Ботев, Васил Левски и много други герои родолюбци се честват всяка година на 1 ноември Деня на народните будители.</p> <p>4. След хиляди жертви на Априлското въстание, избухнало в 1876 година през месец април след Руско-турската освободителна война (1877-1878) настъпва дългоочакван ден на Освобождението - 3 март 1878, денят, когато се подписва мирен договор в Сан-Стефано .</p> <p>5. През септември българите празнуват две важни дати: на 6 септември – Съединението,</p>	L/0/1-30 по 1 точка за всеки верен отговор.

		обединило Източната Румелия и Западното княжество България в 1885 година; на 22 септември е друг национален празник - Ден на независимостта на България, провъзгласена в 1908 година в град Велико Търново .	
20.	<p>За Иван Вазов му носи всенародно признание работа на книжовното поле. <i>На какво поле планираш да се реализираш ти, за да разкриеш максимално потенциала на твоята личност?</i></p> <p>Съставете текст разсъждение (10-15 изречения), в който да изразите аргументирано (3 аргумента) мнението си по въпроса.</p>		<p>L/0/1/2 2 точки, ако личната оценка структурира целия текст (формулира се като теза или пък като логичен извод). 1 точка, ако е проявена своя оценка или отношение, но е само като декларация.</p> <p>L/0/1/2/3 по 1 точка за всеки един аргумент.</p> <p>L/0/1 1 точка за умението да аргументира.</p> <p>L/0/1 1 точка за добре свързан текст.</p> <p>L/0/1 1 точка за логично изграден текст разсъждение.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако правописните грешки не са повече от 3.</p> <p>L/0/1 1 точка, ако пунктуационните грешки не са повече от 2.</p> <p>L/0/1 1 точка за оригинален творчески отговор.</p>